

December 2019

NOTAT – Tværsektorielt samarbejde på sundhedsområdet.

Kommunekontaktråd Hovedstaden (KKR Hovedstaden) ønsker at styrke den politiske drøftelse af sundhedsområdet med de kommunale fagudvalg. Derfor har KKR Hovedstaden bedt de kommunale medlemmer af Sundhedskoordinationsudvalget (SKU) og Praksisplanudvalget (PPU) om at invitere til politiske dialogmøder om aktuelle emner på sundhedsområdet – under overskriften: *”Sammen om borgere med psykisk sygdom”*.

Dette notat er udarbejdet med henblik på at give konkret viden om det tværsektorielle og tværkommunale samarbejde forud for de politiske dialogmøder, og dermed et godt afsæt for drøftelserne.

Baggrund

Et velfungerende og forpligtende tværsektorielt samarbejde mellem kommunerne, regionen og praksissektoren understøtter, at borgere med behov for hjælp fra flere sektorer, får en positiv oplevelse af sit sygdomsforløb, og i sidste ende bliver enten rask, eller får hjælp til at leve bedre liv med sin sygdom.

Fokus på det nære sundhedsvæsen og den stigende specialisering på hospitalerne medfører ændrede og mere omfattende arbejdsopgaver i kommunerne. Det betyder konkret, at flere borgere flyttes fra hospitalet til fx eget hjem eller plejehjem; hvilket er i god tråd med ønsket om, at borgerne i videst muligt omfang mødes og behandles i deres nærområde af kommunerne og praksissektoren. Herudover vil den demografiske udvikling med flere ældre og flere med kroniske sygdomme forstærke udflytningen af opgaver fra hospitaler til kommuner. Behovet stiger således for nære sundhedstilbud, som kan forebygge indlæggelser og medvirke til, at ressourcerne anvendes bedre.

Der udvikles hele tiden nye behandlingsmetoder og teknologier, som løbende ændrer på sundhedsvæsenets muligheder og rammer for behandling, pleje og rehabilitering. Herunder hvordan, hvor og af hvem skal det varetages.

Sundhedsaftalen 2019-2023¹ bygger på fælles politiske visioner for samarbejdet mellem kommunerne og regionen samt almen praksis. Formålet med sundhedsaftalen er, at borgere og patienter modtager en sammenhængende indsats af høj kvalitet på tværs af sektorerne uanset antallet af kontakter eller karakteren af den indsats, de har behov for.

Sundhedsaftalen 2019-2023 er den fjerde sundhedsaftale mellem Region Hovedstaden og de 29 kommuner. Aftalen bygger videre på gode erfaringer fra de foregående sundhedsaftaler. Samtidig har der denne gang været et fælles ønske om en klar og fokuseret aftale, et mere dynamisk og tæt tværsektorielt samarbejde, og fokus på netop de borgere, som har brug for indsatser på tværs af hospital, kommune og almen praksis.

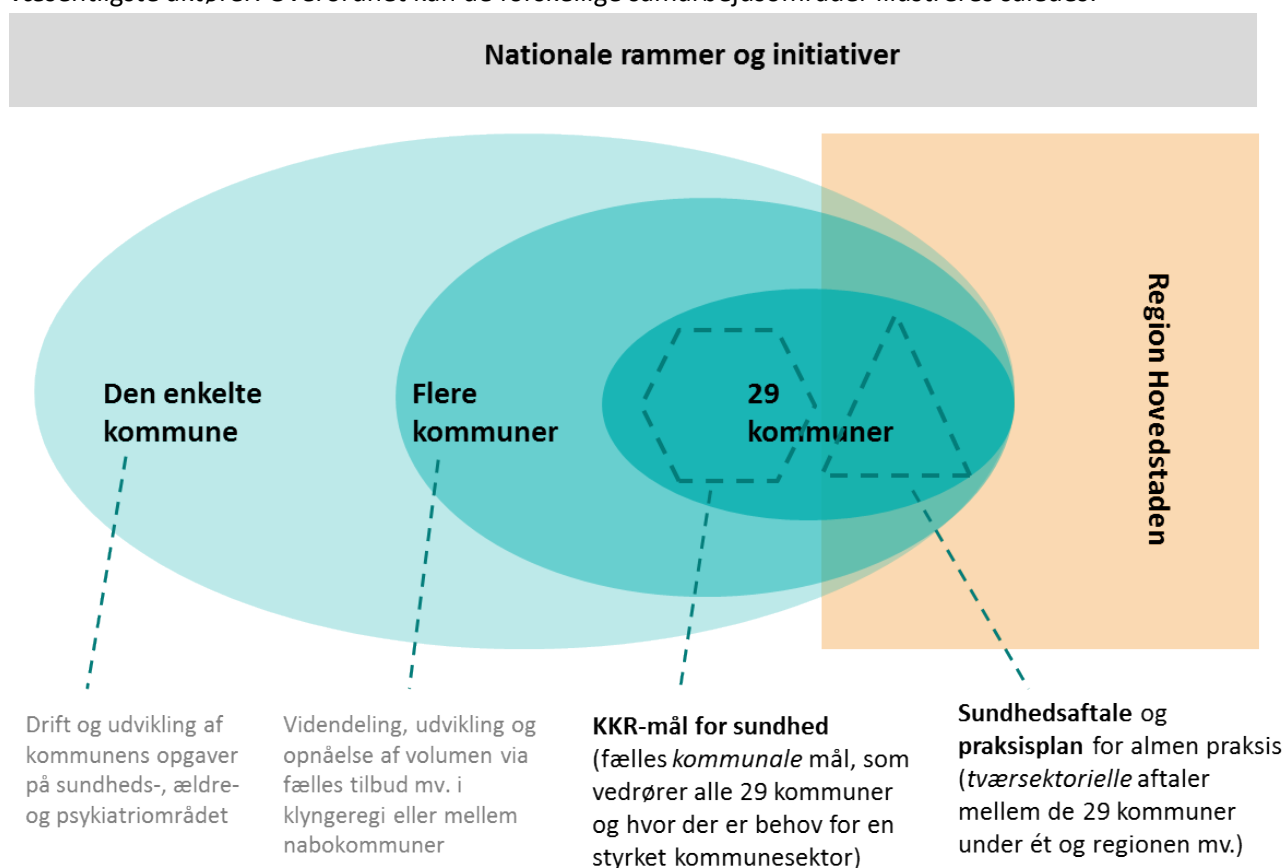
Tværsektorielt samarbejde på sundhedsområdet

Kommunernes udgangspunkt for at løfte opgaverne på sundhedsområdet er vidt forskelligt. Nogle

¹ Sundhedsaftalen 2019-2023 <https://www.regionh.dk/Sundhedsaftale/Sider/Om-Sundhedsaftalen.aspx>

kommuner er store – andre er små. Nogle kommuner har let adgang til læger og hospitaler – andre har ikke. Kommunernes forskellighed er vigtig, for den tillader, at man kan planlægge og prioritere indsatsen efter lokale forhold. Nogle kommuner samarbejder med nabokommunerne om indsatserne, mens andre benytter sig af fx samarbejde med regionen eller med private aktører.

Mange af de kommunale opgaver på sundhedsområdet er svære at løfte med afsæt i én enkelt kommune. Derfor er det tværgående samarbejde på sundhedsområdet vigtigt både mellem kommunerne og mellem sektorerne på sundhedsområdet. I hovedstadsregionen samarbejder kommunerne på flere områder, både med egne kommunale målsætninger og på den tværsektorielle bane med region og almen praksis som de væsentligste aktører. Overordnet kan de forskellige samarbejdsområder illustreres således:

KKR Hovedstaden

I KKR Hovedstaden drøftes kommunernes fælles rolle på det somatiske og psykiatrisk sundhedsområde. Det er KKR Hovedstaden, som udpeger de kommunale medlemmer i bl.a. SKU og PPU, og sætter overordnet retning for arbejdet.

KKR Hovedstaden har fokus på, hvordan de 29 kommuner løser de kommunale opgaver, som er fælles på tværs af kommunegrænserne. KKR formulerer fælles holdninger, samarbejdsformer og fælles kommunale strategier for de væsentligste udfordringer. Gennem KKR sætter kommunerne dagsorden på vigtige områder, hvor der sammen kan ydes en bedre indsats til borgerne.

Det fælleskommunale samarbejde på sundhedsområdet har konkret i 2019 resulteret i udarbejdelse af "*Samarbejdsaftale om kommunale akutfunktioner i Region Hovedstaden og dertilhørende aftale om*

honorering af almen praksis" og "Strategi og et inspirationskatalog for "Bedre fysisk og mental sundhed hos de unge", som forventes godkendt i endelig version primo 2020.

Vores Sundhedsaftale

Sundhedsaftalen 2019-2023 er udarbejdet i regi af SKU, hvor den er politisk forankret. SKU består af repræsentanter udpeget af KKR-Hovedstaden, Regionsrådet samt Praktiserende Lægers Organisation i Hovedstaden (PLO-H). De kommunale repræsentanter er: Helle Adelborg (A), Hvidovre Kommune, Kirsten Jensen (A), Hillerød Kommune, Simon Aggesen (C), Frederiksberg Kommune, Sisse Marie Welling(orlov) (F), Københavns Kommune og Birgit Roswall (V), Gribskov Kommune.

Sundhedsaftalen skal skabe en ny ramme for flere og bedre fælles løsninger på de udfordringer, som borgere/pårørende, kommuner, region og praksissektor står over for på sundhedsområdet. Sundhedsaftalen skal være med til at nedbryde barrierer, som begrænser mulighederne for at løfte det fælles ansvar for sundhed, som hospitalerne, kommunerne og almen praksis har for at tilbyde alle borgere sammenhængende forløb med høj kvalitet. Sundhedsaftalen skal være en stærk katalysator for et samarbejdende sundhedsvæsen med en fælles vision om:

- Mere sammenhæng i borgerens forløb
- Mere lighed i sundhed
- Mere samspil med borgeren
- Mere sundhed for pengene

For at sikre en dynamisk sundhedsaftale har SKU udvalgt tre fokusområder med tilhørende mål:

1) *Fokusområde - Sammen om ældre og borgere med kronisk sygdom*

- a) Alle borgere med flere sygdomme oplever en samlet indsats med udgangspunkt i deres behov og ønsker
- b) Alle ældre borgere opholder sig der, hvor deres behov varetages bedst.

2) *Fokusområde - Sammen om borgere med psykisk sygdom*

- a) Alle borgere med psykisk sygdom oplever, at der tages hånd om deres samlede behov – også i forbindelse med anden sygdom.
- b) Alle borgere med psykisk sygdom skal opleve et koordineret udskrivningsforløb.

3) *Fokusområde - Sammen om børn og unges sundhed*

- a) Vi udvikler og styrker vores samarbejde om tilbud til sårbare gravide og småbørnsfamilier med afsæt i deres behov og ressourcer.
- b) Alle børn og unge, der viser tegn på mental mistrivsel, får den rette hjælp i tide.

Der kan undervejs i perioden udpeges nye fokusområde eller vælges at justere indsatser inden for de enkelte fokusområder. Dermed kan indsatserne gennem hele aftaleperioden koncentreres om de områder, hvor der vurderes størst behov for at videreudvikle samarbejdet om kvalitet og sammenhæng i

sundhedsvæsenet. Samtidig rummer aftalen fleksibilitet til at arbejde med de nationale tiltag inden for det tværsektorielle område, som løbende gives til regioner og kommuner.

Som noget nyt i denne aftaleperiode har SKU opprioriteret organisatorisk brugerinddragelse, som både findes i den administrative styregruppe for sundhedsaftalen (TSS) samt skal etableres i alle samordningsudvalg. Samordningsudvalgene er de lokale tværsektorielle samarbejdsfora, som er nedsat med udgangspunkt i hospitalernes planområder for både somatikken og psykiatrien.

De otte nationale mål for sundhedsvæsenet

De otte nationale mål på sundhedsområdet er en integreret del af Sundhedsaftale 2019-2023. De sætter den overordnede ramme for, hvordan man i kommunerne, regionen og praksissektoren sammen med borgere og pårørende skal samarbejde for et bedre sundhedsvæsen. Målene er nationale, men det er lokalt, der kan gøre en forskel ved at tage et fælles ansvar for borgernes sundhed.

De nationale mål indeholder forskellige indikatorer, hvorved arbejdet med sundhedsaftalen kan følges og måles i det omfang, det giver mening.

Praksisplanen for almen praksis

Endvidere indgår kommunerne i et forpligtende samarbejde med hospitaler og almen praksis. Det konkrete samarbejde nedskrives i Praksisplanen for almen praksis. Praksisplanen er et centralt samarbejds- og planlægningsværktøj mellem kommunerne, regionen og almen praksis. Den beskriver, hvilke opgaver almen praksis skal varetage, og indeholder overvejelser om kapacitet og fysisk placering af ydernumre. Praksisplanen er et af de væsentligste instrumenter, som kommunerne har for at opnå indflydelse på almen praksis. Praksisplanen skal således medvirke til at sikre sundhedsaftalens gennemførelse i forhold til almen praksis.

Dialogmøde - Sammen om borgere med psykisk sygdom

Dialogmødet primo 2020 vil omhandle sundhedsaftalens fokusområde ”sammen om borgere med psykisk sygdom”

Regeringen har varslet en 10 års-plan for psykiatrien, som også indgår i kommunernes økonomiaftale for 2020². Sundhedsaftalen 2019-2023 er med til at understøtte realiseringen af KL's anbefalinger i ”Fælles om fremtidens social politik (maj 2017)”:

”... At kommuner og regioner i sundhedsaftaleregi styrker dialogen om betydningen af reduktionen i indlæggelsestid samt stigningen i borgertilgang og på baggrund heraf indgår de nødvendige aftaler om, hvordan vi sikrer hensigtsmæssige forløb for borgere, der i dag ikke oplever at modtage en sammenhængende indsats”

Kommunerne skal derfor de næste fire år være med til at realisere sundhedsaftalens mål om at:

² Faktaark – 10-års plan for psykiatrien

http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Sundhedspolitik/2019/September/~/_media/Regionernes-oekonomi-2020/Faktaark/05-10-aarsplan-for-psykiatri-Danske-Regioner.pdf

- Alle borgere med psykisk sygdom oplever, at der tages hånd om deres samlede behov – også i forbindelse med anden sygdom og at
- Alle borgere med psykisk sygdom skal opleve et koordineret udskrivningsforløb.

I Regionen Hovedstadens Psykiatri står de samlet om deres tre års plan for psykiatri 2019-2021³. Her vil de styrke sammenhængende forløb mellem den regionale behandlingsindsats og den kommunale indsats. Dette med et særligt fokus på implementering af model for afholdelse af netværksmøder og behandlingen af mennesker, der både har alvorlige psykiske lidelser og et stofmisbrug. I børne- og ungdomspsykiatrien vil de styrke den tidlige indsats for børn og unge i mistrivsel.

³ Fokus, forenkling og forbedring i Region Hovedstadens Psykiatri 2019-2021 <https://www.psykiatri-regionh.dk/centre-og-social-tilbud/Psykiatriske-centre/Psykiatrisk-Center-Nordsjaelland/Documents/Fokus,%20Forenkling%20og%20Forbedring%202019-21%20-%20RHP.pdf>